

Řízení o rozvodu je v našem právním řádu upraveno v ustanoveních § 24 - 29 zákona o rodině [zákon č. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů], kde je upraven rozvod, jeho důvody a řešení vztahu rodičů a dětí po rozvodu.

Nesporný rozvod

Nesporný rozvod (§ 24a), neboli rozvod dohodou, je druh rozvodového řízení, kdy se k návrhu na rozvod manželství připojí také druhý z manželů. Soud v tomto případě nezkontroluje příčiny rozvratu manželství, jedná se o rychlé a relativně šetrné řízení pro všechny strany. K nespornému rozvodu mohou manželé přistoupit tehdy, pokud jejich manželství trvalo alespoň 1 rok a manželé spolu nejméně 6 měsíců nežijí. Soud manželství rozvede, pokud jsou mu předloženy:

1) Dohoda (smlouva) o vzájemném majetkovém vypořádání manželů pro dobu po rozvodu

Dohoda musí obsahovat také vypořádání práv a povinností společného bydlení a případně také vyživovací povinnost mezi manžely (dohoda musí být opatřena úředně ověřenými podpisy). Soud tyto dohody nezkontroluje po právní stránce, proto je důležité jejich obsah konzultovat s právníkem.

2) Dohoda o úpravě výchovy a výživy nezletilých dětí

V případě že mají manželé nezletilé děti, musí předložit pravomocné rozhodnutí soudu o schválení dohody o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu. Ta musí být pravomocně schválena opatrovnickým soudem. Pokud se u nesporného rozvodu manželé nedohodnou na péči a výživě dětí po rozvodu a musí za ně rozhodnout o těchto věcech soud, nelze se domáhat této nesporné formy rozvodu a soud přistupuje ke spornému řízení (viz níže).

Sporný rozvod

Sporný rozvod je upraven v § 24 a jde o situaci, kdy jeden z manželů rozvod navrhuje a druhý tomuto návrhu odporuje. V tomto případě soud nařídí jednání a zkoumá příčiny rozpadu manželství. Je na soudu, aby na základě provedených důkazů – výsledků účastníků, svědků, listinných důkazů označil příčiny rozpadu (jen zřídkem se na nich ve sporném řízení manželé shodnou) a konstatoval trvalý a hluboký rozvrat manželství. Ještě předtím se však pokusí o mír, kdy vyzve manžele, aby zvážili, zda je rozvod jediným možným východiskem z nastalé krize v manželství.

Soud manželství rozvede, jestliže je manželství tak hluboce a trvale rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití. Trvalost rozvratu není nikde stanovena, je to otázka výkladu soudu. Hloubka rozvratu, resp. příčiny rozvratu manželství soud zpravidla spatřuje v porušování manželských povinností, které zákon upravuje v § 18 – povinnost žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí. V praxi to bývá velmi často nevěra, finanční neshody, rozdílné povahy, rozdílné zájmy aj. Takový rozvrat se musí jevit jako nenapravitelný a neumožňující obnovení soužití. Souhlas druhého manžela není potřeba, manželství lze za splnění výše uvedených podmínek rozvést i proti jeho vůli.

Ztížený rozvod

Ztížený rozvod (§ 24b) je typem sporného rozvodového řízení, kde zákon chrání toho z manželů, který s rozvodem nesouhlasí, na rozvratu

manželství se porušením manželských povinností převážně nepodílel, a jemuž by byla rozvodem způsobena zvláště závažná újma – soud takové manželství nerozvede, pokud mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch jeho zachování. V praxi se může jednat např. o manželství, kde žena byla dlouhá léta v domácnosti a pečovala o děti či odporující manžel je ze zdravotních důvodů závislý na manželovi, který se chce rozvést. Zdálo by se, že takové manželství je nerozveditelné. Soud ale i zde zkoumá, zda došlo jako u sporného rozvodu k hlubokému a trvalému rozvratu a nelze očekávat obnovení manželského soužití. Pokud však spolu manželé nežijí 3 roky a více, soud manželství rozvede.

Pro všechny typy rozvodového řízení platí, že když je prokázán hluboký a trvalý rozvrat manželství v takovém rozsahu, že nelze očekávat obnovení manželského soužití, soud manželství nerozvede, pokud by to bylo v rozporu se zájmem nezletilých dětí, pro který jsou dané zvláštní důvody. Zvláštní důvody nejsou v zákoně specifikovány, v praxi to může být například zdravotní postižení dítěte.

S řízením o rozvod manželství je spojeno řízení o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu, které rozvodovému řízení předchází. Dokud opatrovnický soud nevydá pravomocné rozhodnutí, nemůže být manželství rozvedeno!!! Soud zejména určí, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak budou rodiče přispívat na jeho výživu (v případě, že se rodiče na tomto dohodli, soud potvrdí tuto dohodu, v opačném případě rozhodne o úpravě poměrů sám). Dítě je v průběhu řízení zastoupeno tzv. kolizním opatrovníkem – tím je sociální pracovník Orgánu sociálně právní ochrany dětí.

Rozvodové řízení

Rozvodové řízení je zahájeno podáním návrhu na rozvod manželství po předchozí dohodě manželů, ale i bez ní (viz výše). Podání má formu žaloby. Příslušným soudem pro podání návrhu je okresní soud, v jehož obvodu měli oba manželé poslední společné bydliště, pokud v tomto obvodu bydlí alespoň jeden z nich. Pokud manželé společně bydlí, je příslušným soudem ten, v jehož obvodu bydlí druhý z manželů, tedy žalovaný. Pokud ani takový soud není, je příslušný k projednání žaloby soud, v jehož obvodu bydlí žalobce.

V žalobě o rozvod musí být označen příslušný soud, jeho adresa, jména, příjmení, adresy, rodná čísla obou manželů. V žalobě musí být uvedeny údaje o datu a místě uzavření sňatku, jména a data narození dětí.

Musí být uvedeno, zda již byl podán návrh na úpravu poměrů nezletilých dětí na dobu po rozvodu. Je nutné vylíčit průběh manželství, jeho současný stav a důvody, které podle názoru žalobce způsobily rozvrat manželství. Žaloba musí obsahovat také závěrečný návrh – tedy aby soud manželství pro uvedené důvody rozvedl.

Žaloba se podává u soudu ve dvojím vyhotovení a musí být opatřena kolkem (soudní poplatek v hodnotě 1000,- Kč) a musí být podepsána. Jako příloha může být připojena kopie oddacího listu, kopie návrhu na úpravu poměrů nezletilých dětí na dobu po rozvodu.

V řízení o rozvod rozhodne soud rozsudkem. Manželství je rozvedeno nabytím právní moci tohoto rozhodnutí.

Doporučení

Jelikož se v případě rozvodu manželů rozhoduje o velice citlivých a důležitých aspektech společného života jako jsou děti, majetek atd., doporučuji pro úpravu těchto záležitostí vždy využít služeb právníků – advokátů, kteří se touto agendou zabývají - viz stránky České advokátní komory.